

ПАРАДИГМА «ІНДУСТРІЯ 5.0» ЯК ПЕРЕДУМОВА ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ»

Процеси глобалізації та стрімкий розвиток цифрових технологій суттєво впливає на суспільство. Наразі воно вступає в новий етап свого розвитку, основоположним для якого є концепція «Індустрія 5.0» зорієнтована на об'єднання потужностей технологій зі здатністю людей до творчого й інноваційного мислення, яка ставить у центр уваги людину і використання технологій для підтримки та покращення якості праці та наголошує на важливості навчання, перекваліфікації та розвитку навичок, щоб люди могли ефективно використовувати нові технології та адаптуватися до змін у робочому оточенні.

Цифрові компетентності – не єдині, які будуть актуальними для фахівців майбутнього. Світовий Економічний Форум – міжнародна неурядова організація, що об'єднує політичних, академічних та економічних лідерів для вирішення проблем, з якими стикається сучасний світ на різних рівнях, окреслив черговий список навичок, важливих для успіху в майбутньому. Наразі спрогнозовано потреби до 2025 року, на які варто орієнтуватися:

- аналітичне мислення та інноваційність;
- активне навчання та навчальні стратегії;
- комплексне вирішення проблем;
- критичне мислення та аналіз;
- креативність, оригінальність та ініціативність;
- лідерство і соціальний вплив;
- використання, моніторинг і контроль технологій;
- проектування технологій та програмування;
- стійкість, стресостійкість та гнучкість;
- аргументованість, вирішення проблем та генерування ідей (*The Future of Jobs Report 2020, World Economic Forum 2020, October 20*).

Варто зауважити, що незмінними порівняно з аналогічними переліками 2015 та 2020 років залишилися наскрізні (трансверсальні) компетентності з деякими доповненнями. Найважливішим оновленням стало активне навчання та навчальні стратегії, оскільки саме вміння активно й ефективно вчитися є запорукою успіху в майбутньому, що визначатиметься динамічними змінами, необхідністю та готовністю до перекваліфікації.

Трансформація до нового типу суспільства зумовлює істотні зміни й в організації освіти як її основи, оскільки рівень компетентності фахівців є одним з чинників успішності реалізації концепції Індустрії 5.0. Потреби у

сучасних компетентних фахівцях зростають так же швидко, як і розвиваються технології, а заклади освіти мають задовольнити цей попит.

Освіта 5.0 починається з людей і передбачає підготовку інтелектуально, соціально та емоційно сильних особистостей, які дбають про особистісний розвиток як загальну мету та власне здоров'я. З огляду на це, освіта 5.0 має бути зорієнтована на:

- визнання та розвиток людських якостей (інноваційність, творчість, критичне мислення, аналітичні здібності тощо) центральним компонентом компетентностей та ролей, які найкраще виконують люди;
- урахування потреб ринку праці, суспільства та здобувачів освіти;
- потрактовування здобувачів освіти як агентів змін і їх активне залучення до розроблення та впровадження освітніх програм;
- навчання взаємодії з технологіями, зокрема безпеці та ергономіці, необхідності підтримувати фізичне та психічне здоров'я, попереджати можливі наслідки надмірного впливу технологій;
- навчання протягом усього життя;
- забезпечення свободи цілей та результатів навчання з метою забезпечення персоналізованого та особистісного навчання.

Перехід до Освіти 5.0 зумовлює цілісну освітню трансформацію, що виявляється в переосмисленні ключових цілей та конкретних завдань у контексті парадигми «Індустрія 5.0»; створенні ефективних навчальних екосистем, які залучають усі ключові групи зацікавлених сторін, зокрема фахівців-практиків; оновленні навчального контенту з урахуванням концептуальних засад Індустрії 5.0; створенні освітнього середовища, що базується на стимулюванні міждисциплінарної орієнтації, дизайнерського та аналітичного мислення, командного духу, колективного вирішення проблем, вмінь передбачати ризики тощо; визначенні інструментів та механізмів досягнення поставлених цілей; розробленні відповідних критеріїв оцінювання та визнання для Освіти 5.0 та забезпечення її якості.

Варто зауважити, що переосмислення потребує місце гуманітарної складової освіти, зокрема її посилення, у зв'язку з інтегрованістю технологій майже в усі сфери суспільного життя.

Підсумовуючи зазначимо, що перехід до Індустрії 5.0 має вагоме значення для України в контексті величезних втрат останнього десятиліття та війни і передбачає розроблення дієвих стратегій для відновлення та зростання людського капіталу.

ЛІТЕРАТУРА

The Future of Jobs Report 2020, World Economic Forum 2020, October 20. URL: <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2020>.